

Kam se ubírá urbánní historie?

29. srpna 2012 bude slavnostní přednáškou Petera Clarka zahájena XI. mezinárodní konference Evropské asociace pro urbánní historii, jejíž hostitelkou bude Univerzita Karlova v Praze, respektive Filozofická fakulta. Rozhodli jsme se nabídnout čtenářům krátké ohlédnutí za mezinárodními konferencemi, které jsme zaznamenali v posledních dvou letech mezi světovým kongresem historiků v srpnu 2010 v Amsterdamu, mezinárodní konferencí EAUH v Gentu a právě nadcházejícím jednáním v Praze. Domníváme se, že konference Mezinárodní komise pro dějiny měst a především Evropské asociace pro urbánní historii reflektují proměny tohoto badatelského pole a mohou být v určitém smyslu považovány za jeho reprezentativní vzorek.

L. K.

Město jako kultura a jako produkt kultury

(XXI. Mezinárodní kongres historických věd Amsterdam 2010)

Jednu z hlavních sekcí světového kongresu historiků pořádala Mezinárodní komise pro dějiny měst. Sekci organizovala a zasedání řídila Marjatta Hietala. Komentátorem příspěvků v této sekci byl Roger Chartier. Hietalová dala své sekci dvojjazyčný (vědomě ambivalentní) anglicko-francouzský název *The City as a Culture – La ville produit culturel*. Každá z jazykových podob nabízí úmyslně jiný výklad a současně poukazuje na dvojí roli kultury ve vztahu k městu: v první poloze je město tvůrcem a dárce kultury a v druhé je samo produktem kultury jako systému sdílených hodnot. Roger

Chartier tuto ambivalenci přivítal jako otevřenou výzvu, jako reakci na vývoj urbánní historie, jejíž badatelské pole doznalo v posledních desetiletích významných změn. Chartier zdůraznil, že urbánní historie se v kontextu cílů a metod „nové historie“ zaměřila na dva hlavní cíle. Byla to především konstrukce statistických datových sérií a kvantitativní analýzy demografických pohybů, ekonomických konjunktur, sociální stratifikace a cyklů vývoje měst a městských sítí. Druhá linie bádání sledovala, jak se pod tlakem politických zájmů, institucí, soukromých aktérů a jejich spekulací formoval prostor měst. Studovala zájmy jednotlivých aktérů, jež se projevovaly přítomností moci a sociálními rozdíly, utvářením forem každodenního života výjimečnými událostmi, slavnostmi, rituály, ale i sociálními bouřemi a konflikty. Základní sociografické studie vytvořily předpoklady pro formulaci nových otázek. Urbánní historie, stejně jako další proudy sociální historie, v posledních desetiletích přirozeně reagovala na velké tzv. metodologické obraty – kulturní, jazykový či naposledy prostorový. Podle Chartiera se vývoj a proměna přístupů urbánních historiků projevil v referátech všech jedenácti účastníků, chronologicky rozložených od středověku po současnost. Výběrem příspěvků a jejich prostorovým a tematickým spektrem zdůraznili pořadatelé obecnou srozumitelnost a přibuznost problémů v globálním měřítku. Roger Chartier podtrhl společná východiska – explicitně vyjádřená nebo implicitně obsažená v analýze. Především to byla snaha překonat omezení monografického přístupu prostřednictvím komparace či studia městských sítí, propojení nebo křížení historie, poukazujícího na vazby mezi regiony a jejich obyvatelstvem, na cirkulaci nebo